

ΑΘΗΝΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΠΑΤΡΑ
ΒΟΛΟΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ
ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

Πάτρα

Μια Οικοτουριστική
Αφετηρία

οικότουρισμός
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

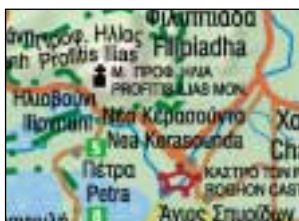
Ο ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

χάρτες & σύμβολα

Χάρτες γενικοί, σας διευκολύνουν να εντοπίσετε την περιοχή

Γεωφυσικοί χάρτες, σας διευκολύνουν να κινηθείτε στην περιοχή

Χάρτες διαδρομών, σας διευκολύνουν να εντοπίσετε τις διαδρομές σας

✓ **Βάλτε στο πρόγραμμα**
Αξίζει να δείτε... Αξίζει να κάνετε

Μάθετε περισσότερα

Τα πλαίσια περιέχουν ειδικότερες πληροφορίες

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Εισαγωγή/Πρόλογος	4
Ξεκινώντας την ανακάλυψη	
Πάτρα: Ολυμπιακή Πόλη	8
Όρος Χελμός, Ύδατα Στυγός, φαράγγι Βουραϊκού	16
Τόπος γνωστός και ιερός για τους θεούς του Ολύμπου	
Γεωγραφία	20
Πρόσβαση	22
Γεωλογία	22
Κλίμα	22
Βλάστηση	24
Φυτά	27
Ζώα	30
Άνθρωπος	32
Προστασία	34
Ανακαλύψτε το Χελμό, τα Ύδατα της Στυγός και το φαράγγι του Βουραϊκού	35
Ενημερωθείτε	35
Διαδρομές με το αυτοκίνητο	36
Διαδρομή με το τρένακι	40
Διαδρομές με τα πόδια	41
Διαμονή και φαγητό	44
Τοπικά προϊόντα	44
Καταλύματα	44
Χρήσιμα τηλέφωνα	45
www	45
Διαβάστε	45
Δάσος Στροφυλιάς και λιμνοθάλασσα Κοτυχίου	46
Η ομορφιά της φύσης στην ακτή	
Γεωγραφία	50
Πρόσβαση	52
Γεωλογία	52
Κλίμα	53
Βλάστηση	53
Φυτά	58
Ζώα	58
Άνθρωπος	62
Προστασία	66
Ανακαλύψτε το δάσος Στροφυλιάς και το Κοτύχι	67
Ενημερωθείτε	67
Διαδρομές με το αυτοκίνητο	68
Διαδρομές με τα πόδια	75
Διαμονή και φαγητό	77
Τοπικά προϊόντα	77
Καταλύματα	78
Χρήσιμα τηλέφωνα	79
www	79
Διαβάστε	79
Λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου και Αιτωλικού	80
Υγρά τοπία της ιστορίας	
Γεωγραφία	84
Πρόσβαση	84
Γεωλογία	84
Κλίμα	85
Βλάστηση	85

Φυτά	89
Ζώα	89
Άνθρωπος	92
Προστασία	100
Ανακαλύψτε το Μεσολόγγι και το Αιτωλικό	101
Ενημερωθείτε	101
Διαδρομές με το αυτοκίνητο	102
Διαδρομές με τα πόδια	113
Διαμονή και φαγητό	114
Τοπικά προϊόντα	114
Καταλύματα	115
Χρήσιμα τηλέφωνα	115
www	115
Διαβάστε	115
Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου	116
Στα γαλάζια νερά της καρτέα	
Γεωγραφία	120
Πρόσβαση	122
Γεωλογία	123
Κλίμα	123
Βλάστηση	124
Φυτά	129
Ζώα	130
Άνθρωπος	137
Προστασία	140
Ανακαλύψτε το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (ΕΘΠΖ)	144
Ενημερωθείτε	144
Διαδρομές με το αυτοκίνητο	145
Διαδρομές με τα πόδια	150
Διαμονή και φαγητό	155
Τοπικά προϊόντα	155
Καταλύματα	156
Χρήσιμα τηλέφωνα	160
www	160
Διαβάστε	160
Αμβρακικός κόλπος	162
Μία πλούσια εσωτερική θάλασσα	
Γεωγραφία	166
Πρόσβαση	168
Γεωλογία	168
Κλίμα	170
Βλάστηση	172
Φυτά	176
Ζώα	179
Άνθρωπος	186
Προστασία	193
Ανακαλύψτε τον Αμβρακικό κόλπο	194
Ενημερωθείτε	194
Διαδρομές με το αυτοκίνητο	196
Διαδρομές με τα πόδια	204
Διαδρομές με το караβάκι	208
Διαμονή και φαγητό	210
Τοπικά προϊόντα	210
Καταλύματα	211
Χρήσιμα τηλέφωνα	213
www	213
Διαβάστε	213
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	214
ΓΛΩΣΣΑΡΙ	215

χάρτες & σύμβολα

Μάθετε τους ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥΣ της κάθε περιοχής

Γνωρίστε τα επώνυμα τοπικά προϊόντα

Ενημερωθείτε

για τα καταλύματα

1

Πληροφορίες για οργανωμένες δραστηριότητες

☎

Χρήσιμα τηλέφωνα

Ww

Χρήσιμα links περισσότερες πληροφορίες στο Διαδίκτυο

Διαβάστε

επιλεγμένες εκδόσεις που μπορείτε να προμηθευτείτε

Ξεκινώντας την ανακάλυψη

Η θέση της Ελλάδας στα όρια τριών ηπείρων, το πλούσιο ανάγλυφό της, τα πολυάριθμα νησιά, η πολυτάραχη γεωλογική της ιστορία αλλά και ο άνθρωπος που εδώ και χιλιετίες ζει και δημιουργεί στο χώρο αυτό, έχουν δημιουργήσει ένα μοναδικό περιβάλλον.

Εδώ μπορείτε να βρείτε, σε στενές λωρίδες γης, όλες τις μορφές βλάστησης που θα συναντήσετε στην Ευρώπη: από τα μικροσκοπικά φρύγανα στις ακτές ως τα δάση με οξιές και σημύδες και τα αλπικά λιβάδια.

Θα ανακαλύψετε έναν πλούτο φυτών, κοντά στα 6000 είδη και υποείδη, που αποτελεί ένα βοτανικό παράδεισο στην Ευρώπη.

Εδώ στη νοτιοανατολική άκρη της Ευρώπης οι μεγάλοι ταξιδιώτες, τα μεταναστευτικά πουλιά, ξαποσταίνουν πριν ολοκληρώσουν το μεγάλο και επικίνδυνο ταξίδι τους προς την Αφρική ή προς τις χώρες του Βορρά.

Οι ψηλές κορυφές των βουνών, τα απόκρημνα φαράγγια, τα άγρια ποτάμια, οι πεδιάδες και τα δέλτα των ποταμών, είναι αποτέλεσμα χιλιάδων χρόνων λειτουργίας της φύσης.

Στο τοπίο αυτό ο άνθρωπος ήταν παρών και έχει αφήσει τα σημάδια του και αυτά μοναδικά. Στον Ελλαδικό χώρο θα βρείτε περιοχές μοναδικές στον κόσμο για την ομορφιά τους, τον πλούτο τους σε ζωντανούς οργανισμούς, τον πλούτο σε ιστορία, μνημεία και πολιτισμό.

Στην Ελλάδα το 1/5 της έκτασης περιλαμβάνεται στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο Natura 2000, γεγονός που δείχνει ακριβώς αυτόν τον πλούτο. Έναν πλούτο που μπορούμε να ανακαλύψουμε, έναν πλούτο που καλούμαστε να σεβαστούμε για να τον διατηρήσουμε.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί ένα από τα έξι που εκδόθηκαν με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 και κάθε ένα έχει ως αφητηρία μία Ολυμπιακή Πόλη.

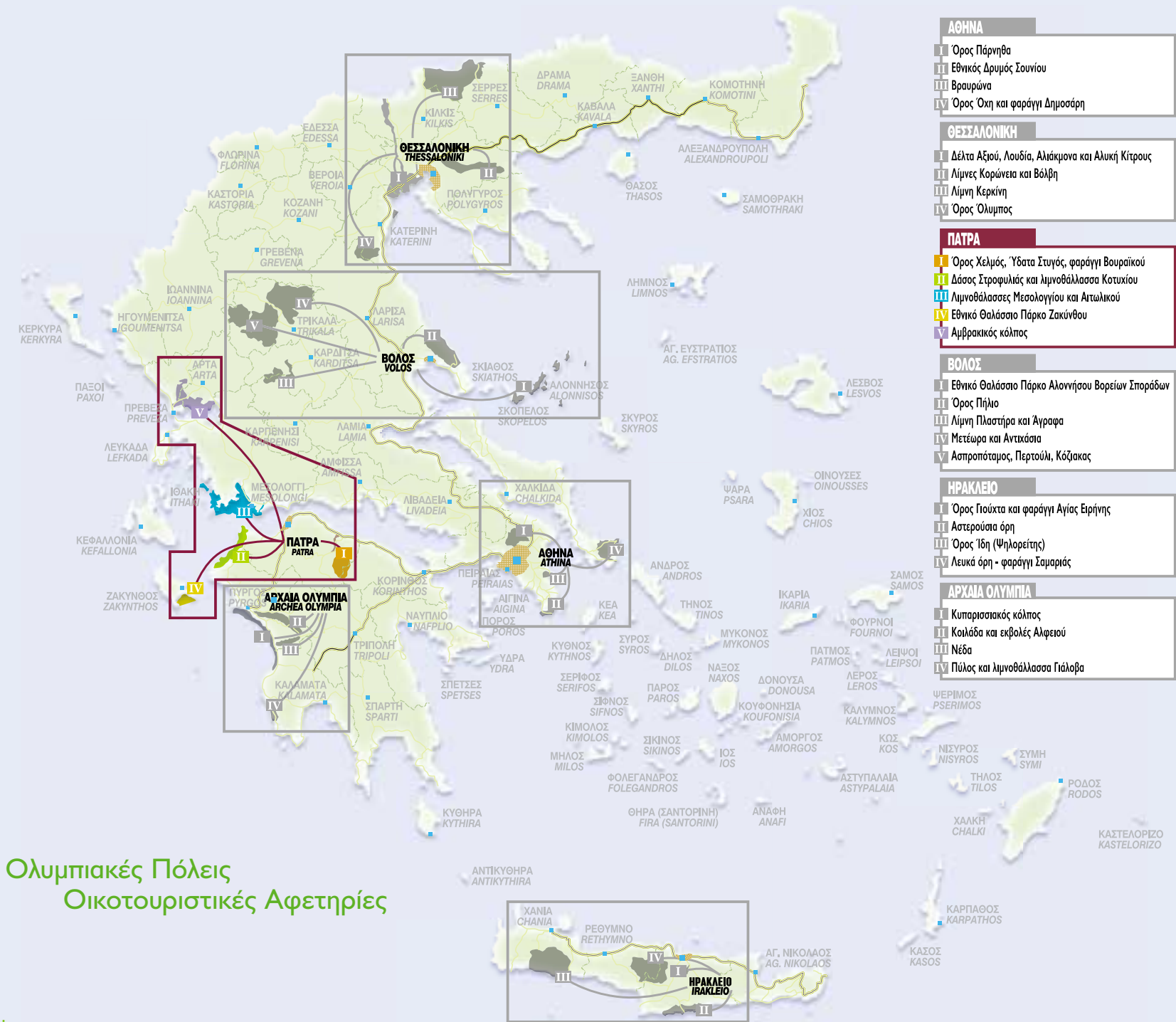
Το ένα έχει ως αφητηρία την Αθήνα, διοργανώτρια πόλη για δεύτερη φορά μετά τους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896.

Τέσσερα έχουν ως αφητηρία τις Ολυμπιακές Πόλεις: Θεσσαλονίκη, Βόλο, Πάτρα και Ηράκλειο, στις οποίες θα πραγματοποιηθούν οι προκριματικοί ποδοσφαίρου.

Το έκτο ξεκινά από την Αρχαία Ολυμπία εκεί που πριν 2800 χρόνια γεννήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Στο χώρο αυτό μετά από 1600 χρόνια θα φιλοξενηθούν ξανά –από όλον τον κόσμο τώρα– ολυμπιακοί αθλητές για το αγώνισμα της σφαιροβολίας.

Σε κάθε ένα από τα βιβλία παρουσιάζονται κάποιες από τις μοναδικές φυσικές περιοχές στην Ελλάδα, περιοχές στις οποίες μπορείτε να ανακαλύψετε την ιστορία τους, τα φυτά και τα ζώα τους. Να πορευτείτε μαζί τους στο χώρο και στο χρόνο μέσα από μονοπάτια που εκατοντάδες ή χιλιάδες χρόνια τώρα, άλλοι άνθρωποι πριν από εσάς έχουν πατήσει. Περιοχές που έχουν σφραγίσει με την ιστορία τους και τη ζωή τους αυτή τη χώρα.

Στο βιβλίο αυτό αφητηρία είναι η πόλη της Πάτρας και προορισμοί το όρος Χελμός με τα Ύδατα Στυγός και το φαράγγι του Βουραϊκού, το δάσος Στροφυλιάς και η λιμνοθάλασσα Κοτύχι, οι λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου και Αιτωλικού, το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου, ο Αμβρακικός κόλπος.

- ΑΘΗΝΑ**
- I Όρος Πάρνηθα
  - II Εθνικός Δρυμός Σουσίου
  - III Βραυρώνια
  - IV Όρος Οχη και φαράγγι Δημοσόρη

- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**
- I Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα και Αλυκή Κίτρου
  - II Λίμνες Κορώνεια και Βόλβη
  - III Λίμνη Κερκίνη
  - IV Όρος Όλυμπος

- ΠΑΤΡΑ**
- I Όρος Χελμός, Ύδατα Στυγός, φαράγγι Βουραϊκού
  - II Δάσος Στροφυλιάς και λιμνοθάλασσα Κοτιχίου
  - III Λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου και Αιτωλικού
  - IV Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου
  - V Αμβρακικός κόλπος

- ΒΟΛΟΣ**
- I Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου Βορείων Σποράδων
  - II Όρος Πήλιο
  - III Λίμνη Πλαστήρα και Άγραφα
  - IV Μετέωρα και Αντικιάσα
  - V Ασπροπόταμος, Πετρούλι, Κόζιακας

- ΗΡΑΚΛΕΙΟ**
- I Όρος Πεύχη και φαράγγι Αγίας Ειρήνης
  - II Αστερούσα όρη
  - III Όρος Ίδη (Ψηλορείτης)
  - IV Λευκά όρη - φαράγγι Σαμαριάς

- ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ**
- I Κυπαρισσιακός κόλπος
  - II Κοιλίδα και εκβολές Αλφειού
  - III Νέδα
  - IV Πύλος και λιμνοθάλασσα Γιάλοβα

**Ολυμπιακές Πόλεις
Οικοτουριστικές Αφετηρίες**

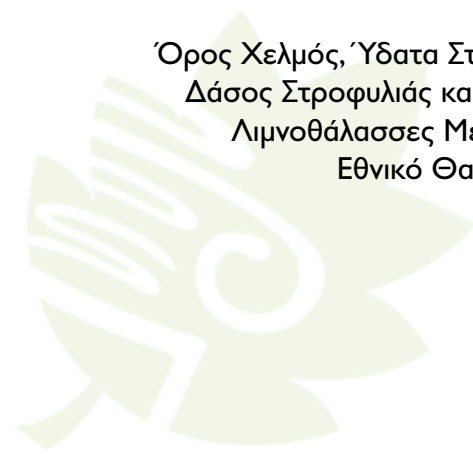
Πάτρα

Η λιμνοθάλασσα στον Πόρο Αιτωλικού

Μια οικοτουριστική αφετηρία

Όρος Χελμός, Ύδατα Στυγός, φαράγγι Βουραϊκού
Δάσος Στροφυλιάς και λιμνοθάλασσα Κοτυχίου
Λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου και Αιτωλικού
Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου
Αμβρακικός κόλπος

Χάρτης οικοτουριστικής αφετηρίας Πάτρας

Η Ολυμπιακή Πόλη Πάτρα

Η πύλη της Ελλάδας προς τη Δύση

Το λιμάνι σφύζει από ζωή καθώς τα μεγάλα οχηματαγωγά πλοία φορτώνονται με κύριο προορισμό την Ιταλία. Όταν τα πλοία σαλπάρουν, έρχεται μαζί με το σούρουπο και η ησυχία στο πολύβουο μέρος. Οι πλατιές σκάλες προς την Άνω πόλη προσκαλούν για ανάβαση στο Κάστρο. Στα πόδια της πόλης απλώνεται ο Πατραϊκός κόλπος και τα βουνά της Αιτωλοακαρνανίας στέκουν απέναντι. Ο ήλιος βυθίζεται χωρίς κανένα εμπόδιο στη θάλασσα και στολίζει το μέρος με χρυσές και πορφυρές ακτίνες.

Η δυτική πλευρά της χερσονήσου έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένη μεσογειακή βλάστηση και άφθονα νερά. Η ατμόσφαιρα είναι πιο υγρή και το χρώμα της θάλασσας πιο πράσινο. Η δυτική επίδραση στην κουλτούρα των σύγχρονων ανθρώπων είναι φανερή, έντονες πολιτισμικές ανταλλαγές έχουν συμβεί εδώ και συνεχίζονται ακόμη. Κάθε μικρός τόπος σ' αυτό το μωσαϊκό της δυτικής Ελλάδας έχει δική του ταυτότητα, στενά συνδεδεμένη με το φυσικό περιβάλλον του.

Το τοπίο της ειρηνικής συμβίωσης

Χτισμένη σε πεδινό τοπίο, που περιορίζεται από τους γύρω λόφους, η τοποθεσία της Πάτρας κατοικήθηκε από τους προϊστορικούς χρόνους, σαν μικρός κτηνοτροφικός οικισμός. Οι κάτοικοι δέχτηκαν γρήγορα από την Ελευσίνα τη διδασκαλία της καλλιέργειας της γης. Έτσι το πρώτο της όνομα ήταν Αρόνη, που προέρχεται από το ρήμα αρώω και σημαίνει οργώνω.

Άπλα και ανοιχτωσιά έξω από την πόλη, στο βάθος το όρος Βαράσσοβα

Στο ήρεμο και ποικίλο τοπίο αυτό, αναπτύχθηκε η ιδέα της πρώτης κοινοπολιτείας, της Αχαϊκής Συμπολιτείας, γύρω στο 700 π.Χ. Οι Αχαιοί είχαν τη φήμη έμπιστων και καλοκάγαθων, γι' αυτό και ορίστηκαν δικαστές της διαφωρίας μεταξύ άλλων Ελληνικών πόλεων.

Τα βουνά της Πελοποννήσου, τροφοδότησαν την ιστορία τους, με πρώτες ύλες και ανθρώπους, επέτρεψαν την ίδρυση αποικιών στην Ιταλική χερσόνησο και τη διατήρηση ουδετερότητας στις πρώτες συγκρούσεις των αρχαίων χρόνων.

Ελεύθερη πόλη

Να ήταν άραγε αυτή η πρώτη βασιική γεύση ευημερίας και η αίσθηση του ανοικτού ορίζοντα που σημάδεψαν τον τόπο αυτό με μία απόλυτη αγάπη για την ελευθερία; Οι Αχαιοί πολέμησαν σκληρά με τους Ρωμαίους, για να διατηρήσουν την ελευθερία

Ρωμαϊκές σαρκοφάγοι, έξω από το Αρχαίο Ωδείο

τους. Στα χρόνια του Οκταβιανού Αυγούστου (29 π.Χ.-14 μ.Χ.) η πόλη έγινε στρατιωτική αποικία και οι κάτοικοί της έλαβαν το προνόμιο να είναι ελεύθεροι πολίτες. Η πόλη τότε στολίστηκε, η παιδεία θεμελιώθηκε, αναπτύχθηκαν τέχνες και έγινε κοινοπολιτικό κέντρο. Ο Απόστολος Ανδρέας ο Πρωτόκλητος έφθασε εκεί και θεμελίωσε τη χριστιανική πίστη με τη διδασκαλία και το σταυρικό του μαρτύριο.

Η πόλη έγινε σταθμός στα ταξίδια των Παπών της Ρώμης προς την Κωνσταντινούπολη. Αργότερα οι κάτοικοι έδωσαν σκληρές μάχες για να αποφύγουν την υποδούλωση στους Άραβες, το 805, και νίκησαν μετά από ηρωική έξοδο από το Κάστρο. Δεν απέφυγαν όμως την κατάκτηση από τους Φράγκους το 1205, διατηρώντας πάντα το ορθόδοξο δόγμα τους. Αντιστάθηκαν επίσης ηρωικά στους Οθωμανούς Τούρκους και το 1458 χρειάστηκε να κατεβεί ο ίδιος ο Μωάμεθ ο πορθητής της Πόλης, μετά από σκληρή μάχη, για να δεχτεί η περιοχή Τούρκο διοικητή. Επαναστάσεις ακολούθησαν πολλές και μόλις το 1828 συμμαχικές δυνάμεις ελευθέρωσαν την πόλη από τους Τούρκους. Το ίδιο πείσμα έδειξαν οι Πατρινοί και κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, οργανώνοντας μεγάλο αντιστασιακό αγώνα.

Η Πάτρα ανάμεσα στο χθες και το σήμερα

Η πόλη σήμερα στο σύνολό της δεν είναι τόσο καλαισθητή αλλά η ρομαντική γεύση του χθες υπάρχει ακόμη ζωντανή. Οι ρυθμοί της είναι έντονοι: είναι η τέταρτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας και το σημαντικότερο

Η μνημειώδης σκάλα της οδού Αγ. Νικολάου ενώνει την Άνω και την Κάτω πόλη

λιμάνι προς τη Δύση. Αποτελεί διοικητικό κέντρο σε περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο και έχει πληθυσμό περίπου 190.000 κατοίκους. Ονομαστό είναι το γλέντι, η εφευρετικότητα και η συμμετοχή του κόσμου στο ετήσιο καρναβάλι της Πάτρας, το πιο γνωστό στην Ελλάδα.

Χωρίζεται στην Άνω και την Κάτω πόλη, οι δύο της συνοικίες επικοινωνούν συντομότερα με πλατιές σκάλες. Η ανακάλυψή της γίνεται καλύτερα με τα πόδια.

Δεσπόζει ο νέος ναός του Αγ. Ανδρέα, αλλά στον παλιότερο ναό δίπλα του, βρίσκεται το πηγάδι με το θαυματουργό αγία-

Ο νέος ναός του Αγ. Ανδρέα, είναι ο μεγαλύτερος στα Βαλκάνια

σμα, που είναι η ίδια η αρχαία πηγή της θεάς Δήμητρας. Στο κέντρο της πόλης διασώζονται πολλά παραδοσιακά κτίρια, που έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα. Η πλατεία Γεωργίου Α' είναι η ωραιότερη της πόλης. Εκεί βρίσκεται το Εθνολογικό μουσείο και ξεχωρίζει για την ομορφιά του το Δημοτικό Θέατρο «Απόλλων», ένα υπέροχο νεοκλασικό κτίριο, από τα παλαιότερα κλειστά θέατρα της Ευρώπης (1872).

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο, στις οδούς Μαιζώνος και Αράτου, στεγάζεται μια πλούσια συλλογή από ευρήματα των κλασικών ρωμαϊκών, παλαιοχριστιανικών και βυζαντινών χρόνων. Στην οδό Μαιζώνος 200 στεγάζεται το Μουσείο Τύπου, ενώ στη γωνία των οδών Κορυτσάς και Μαυροκορδάτου σ' ένα ωραίο παλιό αρχοντικό, έχει εγκατασταθεί το Μουσείο Λαϊκής Τέχνης.

Μία βόλτα στην παραλία

Χτισμένος στο ακρωτήριο, ο Φάρος της Πάτρας από το 1858 αποτελούσε σήμα κατατεθέν για την πόλη. Κοντά είναι η Ιχθυόσκαλα, που ζωντανεύει πολύ νωρίς το πρωί και λειτουργεί στη θέση του αρχαίου λιμανιού της Πάτρας. Υπάρχουν παλιές σταφιδαποθήκες κοντά στην παραλία, ένδειξη του ακμάζοντος εμπορίου σε προηγούμενες περιόδους. Απέναντι από την πλατεία των Τριών Συμμάχων, στην παραλία, βρίσκεται το κτίριο του Σιδηροδρομικού Σταθμού Πάτρας, ένα νοσταλγικό σημείο επαφής με το παρελθόν.

Τα υψώματα με την εξαιρεσία θέα

Ανεβαίνοντας προς την Άνω Πόλη, στο τέλος της οδού Δασυλλίου, συνεχίζει ένα μονοπάτι που διασχίζει το χαμηλό λόφο.

Καταφύγιο από τη βουή της πόλης ο λόφος με τα πεύκα

Περνάει μέσα από ένα περιαιστικό πευκοδάσος, φυτεμένο το 1916, και καταλήγει σε καφενείο.

Ο Φάρος της Πάτρας

Μέσα στα τείχη του φρουρίου βρίσκεται το κάστρο, το Ρωμαϊκό Ωδείο, όπου δίνονται και σήμερα

Αιώνες ιστορίας ζωντανεύουν στο μεσαιωνικό κάστρο πάνω από την πόλη

Το κολων του Αρχαίου Ωδείου, δίπλα στα σπίτια της Άνω πόλης

παραστάσεις και το παλιό τουρκικό χαμάμ, που λειτουργεί στην ίδια θέση εδώ και 500 χρόνια. Ακόμη το Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου που στεγάζεται στα νεοκλασικά κτίρια του παλιού Δημοτικού Νοσοκομείου.

Λίγο έξω από την πόλη

Πριν αποδράσουμε στις φυσικές ομορφιές της δυτικής Ελλάδας, κοντά στην πόλη, συναντάμε διαδοχικά χειμάρρους, λόφους και ελαιώνες. Στην κοίτη του χειμάρρου Γλαύκου, βρίσκεται το παλαιότερο υδροηλεκτρικό εργοστάσιο της Ελλάδος, ισχύος 1.500 KW την ώρα. Λίγο παρακάτω, πάνω σ' έναν καταπράσινο λόφο, υπάρχουν οι

εγκαταστάσεις της "Achaia Claus", εταιρείας παραγωγής κρασιών που ιδρύθηκε το 1861 από τον Βαυαρό

Η εξοχή γύρω από την πόλη μοιάζει απαράλλακτη εδώ και αιώνες

Γουστάβο Κλάους. Οι εγκαταστάσεις είναι ανοιχτές για το κοινό καθημερινά από 9 το πρωί μέχρι 5 το απόγευμα.

Χρήσιμα τηλέφωνα

Δήμος Πατρέων	2610 966200/2
Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αχαΐας	2610 638125
Ελληνικός Τουρισμός	2610 653358
Αστυνομική Δ/ση Αχαΐας	2610 632061 109 και 133
Τουριστική Αστυνομία	2610 451833 2610 451893
Λιμενική Αστυνομία	2610 341024 2610 341002
Κέντρο Άμεσης Βοήθειας	166
Νοσοκομείο Πατρών	2610 222813

Άγιος Διονύσιος ο Ζακυνθινός	138	Κοσμάς ο Αιτωλός και	94
Αζανία	32	Παναγιώτης Παλαμάς	
Αλή Πασάς των Ιωαννίνων	188	Λέων ΣΤ ο Σοφός	63
Αντώνιος	187	Λογαρού	166
Αράκυνθος	102	Λόρδος Βύρων	95
Αρκάδας	32	Λόφος της Βαλαώρας	178
Άρτα	189	Μαραθωνήσι	127
Αυγείας	62	Μάρκος Μπότσαρης	95
Βασιλικό	120	Μουσείο Ολοκαυτώματος	35
Γαλατάς	84	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας -	194
Δάρδανος	137	Νεοχώρι Πρέβεζας	
Δάσος Αγίου Βαρνάβα	176	Ναύαρχος Μιαούλης	96
Διακοφτό	22	Νήσοι Εκινάδες	85
Διονύσιος Σολωμός	139	Νικόπολη	187
Εκβολές Αχελώου	108	Ξενοπούλος	139
Ενημερωτικός σταθμός του ΕΘΠΖ	154	Ξηροκάστελλο	120
Ευηνοχώρι	84	Οκταβιανός Άυγουστος	187
Ηρακλής	62	Όμηρος	137
Ιερά Μονή Αγ. Σπηλαίου	33	Παιδικό Εργαστήρι για τη Φύση - Νεοχώρι Πρέβεζας	195
Ιμπραήμ Πασάς	32, 95	Παλαιολόγοι	32
Ιουστινιανός	187	Παρατηρητήριο Στρογγυλής	195
Καλάβρυτα	20	Πελούζο	128
Κάλβος	139	Πλατεία Αγίου Μάρκου	137
Κέντρο Έρευνας και Πληροφόρησης Σαλαώρας	194	Πλοίαρχος Άστιγκς	94
Κέντρο Περιβάλλοντος Κόπραιναις	194	Πρέβεζα	168
Κέντρο Πληροφόρησης Επισκεπτών στο Μεσολόγγι	101	Ροδιά	166
Κέντρο Υγροτόπων Ροδιάς - Στρογγυλή	195	Σπήλαιο Λιμνών	38
Κερί	120	Στράβωνας	93
Κλεισούρα	84	Στρογγυλή	168
Κλείτωρ	32	Σύλλογος ΑΡΧΕΛΩΝ	144
Κλεοπάτρα	187	Τουρλίδα	102
Κορωνησία	168	Τσιοπέλι	166
		Τσουκαλιό	166
		Φίλιππος Ε Μακεδών	63
		Χαρίλαος Τρικούπης	64

Αλοφυτική βλάστηση (αλόφυτα): Βλάστηση που αντέχει σε έδαφος με υψηλή αλατότητα.

Αμμόφιλα φυτά: Είδη φυτών που ε-ποικίζονται τις παραλίες και τους αμμόλοφους.

Αείφυλλα πλατύφυλλα: Είδη δέντρων και θάμνων με πλατιά φύλλα που διατηρούν τα φύλλα τους όλο το χρόνο.

Αρπακτικά: Ομάδα πουλιών (αετοί, γεράκια, γύπες) που είναι εξειδικευμένα στο κυνήγι μικρών και μεσαίων ζώων.

Αρχαίοι χρόνοι: Η χρονική περίοδος 800-500 π.Χ., ανάμεσα στους Γεωμετρικούς και τους Κλασικούς χρόνους.

Βλάστηση: Όλα τα φυτά που φυτρώνουν σε ένα τόπο.

Βρακόφιλα φυτά ή χασμόφυτα: Είδη φυτών που φυτρώνουν σχεδόν αποκλειστικά στις σχισμές των βράχων.

Δίκτυο Natura 2000: Δίκτυο από αξιολογές φυσικές περιοχές στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχουν προτεραιότητα σε προστασία.

Είδος: Ομάδα ζωντανών οργανισμών που έχουν κοινά εξωτερικά χαρακτηριστικά και μπορούν να αναπαραχθούν μόνο μεταξύ τους.

Εκρηξιγενή (ηφαιστειακά) πετρώματα: Πετρώματα που έχουν σχηματιστεί από λάβα που εκτινάχθηκε κατά την έκρηξη ηφαιστείου.

Ενδημικό: Είδος που υπάρχει σε περιορισμένο γεωγραφικό χώρο, π.χ. ενδημικό του Ολύμπου, ενδημικό της Ελλάδας κ.λπ.

Ζώνες βλάστησης: Οριζόντιες ζώνες στις πλαγιές των βουνών που καλύπτονται από διαφοροποιημένη και αναγνωρίσιμη βλάστηση, π.χ. δάσος κωνοφόρων, ζώνη αείφυλλων πλατύφυλλων.

Ιζηματογενή πετρώματα: Πετρώματα που δημιουργήθηκαν με την απόθεση ιζημάτων (λάσπη, άμμος, πέτρες) στο βυθό της θάλασσας.

Καινοζωικό: Η χρονική περίοδος από 65 εκατομμύρια χρόνια πριν από την εποχή μας ως σήμερα.

Κατάλογος Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας: Περιλαμβάνει τους υγροτόπους που πληρούν τα κριτήρια της Σύμβασης Ραμσάρ «για τη διατήρηση των υγροτόπων».

Κλασικοί χρόνοι: Η περίοδος ακμής των πόλεων-κρατών στην Ελλάδα, περίπου 500-300 π.Χ.

Λεκάνη απορροής: Το σύνολο της περιοχής από την οποία γλυκά νερά τροφοδοτούν ποτάμια και υγροτόπους.

Μεσογειακοί θαμνώνες: Θαμνότοποι από σκληρόφυλλα είδη, που απλώνονται στις παράκτιες περιοχές της Μεσογείου.

Μεσοζωικό: Η χρονική περίοδος από 250 ως 65 εκατομμύρια χρόνια πριν από την εποχή μας.

Μεσογειακό κλίμα: Το κλίμα που επικρατεί στις παράκτιες περιοχές της Μεσογείου και χαρακτηρίζεται από γλυκό χειμώνα και πολύ ξηρό καλοκαίρι.

Μεσοελλαδικό χρόνο: Χρονική περίοδος μεταξύ Πρωτοελλαδικού και Μυκηναϊκού πολιτισμού, περίπου 1900-1600 π.Χ.

Μυκηναϊκό χρόνο: Η περίοδος ακμής του μυκηναϊκού ελλητισμού, περίπου 1600-1100 π.Χ.

Νεολιθική περίοδος: Η περίοδος κατά την οποία ο άνθρωπος κατασκεύαζε λίθινα εργαλεία (στην Ελλάδα, περίπου 6100-2800 π.Χ.).

Οικότοπος: Μοναδικός συνδυασμός από οικολογικούς παράγοντες (θερμοκρασία, υγρασία κλπ), που περιγράφεται με βάση τη βλάστηση.

Παλαιολιθική περίοδος: Η περίοδος από τις απαρχές του ανθρώπου ως την εποχή που αυτός άρχισε να κατασκευάζει λίθινα εργαλεία (ως περίπου 10.000 χρόνια πριν από σήμερα).

Παλαιοζωϊκό: Η χρονική περίοδος από 570 ως 250 εκατομμύρια χρόνια πριν από την εποχή μας.

Πανίδα: Το σύνολο των ζωικών ειδών που ζουν σε έναν τόπο.

Παρυδάτια: Πουλιά που τρέφονται σε ρηχό νερό και εμφανίζουν ανάλογες προσαρμογές (μακριά πόδια, μακρόστενο ράμφος).

Προϊστορικοί χρόνοι: Χρονική περίοδος πριν τους αρχαίους χρόνους, για την οποία δεν υπάρχουν γραπτές πηγές.

Πρωτοελλαδικόί χρόνοι: Χρονική περίοδος μεταξύ Νεολιθικής και Μυκηναϊκής περιόδου, περίπου 2300-1900 π.Χ.

Σάρα ή λιθώνας: Σωρός από πέτρες που προέρχονται από τη διάβρωση ενός γκρεμού και έχουν κατρακυλήσει στην πιο κάτω πλαγιά.

Σκαλίδρες: Παρυδάτια πουλιά που ζουν και φωλιάζουν σε έλη, λασποτόπια και αμμώδεις ακτές

Σκληρόφυλλα: Φυτά που έχουν σκληρά, γυαλιστερά φύλλα, προσαρμοσμένα σε θερμό και ξηρό κλίμα.

Σχιστόλιθοι: Μεταμορφωμένα πετρώματα που σχηματίζουν λεπτές παράλληλες στρώσεις.

Τρίγγες: Παρυδάτια πουλιά που διαβαίνουν και συνά φωλιάζουν σε όχθες ποταμών και έλη, έχουν μακριά πόδια και ράμφος λεπτό.

Υδροφιλα είδη: Απαντώνται στις όχθες των ποταμών, στους βάλτους και τα κανάλια.

Υγρότοπος: Περιοχή μόνιμα ή περιοδικά κατακλυζόμενη από γλυκά ή υφάλμυρα νερά καθώς και εκβολικές περιοχές μέχρι την ισοβαθή των 6 μέτρων.

Υδροβία βλάστηση: Ομάδες φυτών που αναπτύσσονται μέσα στα γλυκά νερά, με επιπλέουσα ή με πλήρως υποβρύχια μορφή.

Υποείδος: Τοπική ποικιλία που δημιουργείται όταν κάποια άτομα απομονωθούν από τα ομοειδή τους για εκατοντάδες ή χιλιάδες γενιές.

Φρύγανα: Χαμηλή βλάστηση από αγκαθωτούς θάμνους (ασφάκα, αστοιβή, ρίγανη, θυμάρι κ.ά.) στις ακτές της ανατολικής Μεσογείου.

Χαραδριοί: Παρυδάτια πουλιά, με πίο γεροδεμένο σώμα,παχύτερο λαιμό και πίο κοντό ράμφος από τους τρύγες και τις σκαλίδρες.

Χλωρίδα: Το σύνολο των φυτικών ειδών που ζουν σε έναν τόπο.

Ψαμμίτες: Ιζηματογενή πετρώματα σχηματισμένα από συσκολλημένους κόκκους άμμου.

φυτά & ζώα

Ελληνικό όνομα

Αλπικός τρίτωνας
Αβοκέτα
Αγριελιά
Αγριογαρύφαλο Ξυλώδες
Αγριόγατος
Αγριοκάλαμο
Αγριοκαρότο
Αγριοκυπάρισσο
Αγριοτριανταφυλλιά
Αγριοχοίρος
Αγρόπυρο
Άδωνις ο Κυλλήνιος
Αιθιόνημα το καρδιοειδές
Ακουιλέγια του Όθωνα
Αλεπού
Αλμυρίδι (θαλασσόχορτο)
Αλμυρίκι
Αλχεμίλλα η Αροάνιος
Αουρίνια του Μωριά
Αργυρογλάρονο
Αργυροπελεκάνος
Αργυροτσικνιάς
Αριά
Αρμυρίθρες
Αρνέμπια η πυκνανθής
Ασβός
Ασπάλαθος
Ασπροτσικνιάς
Αστοιβή
Αστράγαλος
Ασφάκα
Ασφοδελίνη του ταύρου
Ασφόδελος
Βαλεριάνα η κρίνειος
Βαλκανόσαυρα

Επιστημονικό όνομα

Triturus alpestris
Recurvirostra avocetta
Olea europaea
Dianthus fruticosus subsp. occidentalis
Felix sylvestris
Phragmites communis
Daucus carota
Juniperus excelsa
Rosa sempervirens
Sus scrofa
Agropyrum mediterraneum
Adonis cyllenea
Aethionema cordatum
Aquilegia ottonis
Vulpes vulpes
Suaeda maritima
Tamarix sp.
Alchemilla aroanica
Aurinia moreana
Chlydonias leucoptera
Pelecanus crispus
Egretta alba
Quercus ilex
Arthrocnemum glaucum,
Arthrocnemum radicans, Salicornia europaea
Arnebia densiflora
Meles meles
Calycotome villosa
Egretta garzetta
Sarcopoterium spinosum
Astragalus sp.
Phlomis fruticosa
Asphodeline taurica
Asphodelus microcarpus
Valeriana crinii spp. crinii
Podarcis taurica

φυτά & ζώα

Ελληνικό όνομα	Επιστημονικό όνομα
Βαλαμόχορτο	<i>Hypericum perforatum</i>
Βαλτόπαπια	<i>Aythya nyroca</i>
Βαλτοχελώνα	<i>Emys orbicularis</i>
Βαρβακίνα	<i>Buteo rufinus</i>
Βάρβος	<i>Barbus meridionalis</i>
Βατομουριά	<i>Rubus fruticosus</i>
Βελάνισσα	<i>Chelo labrosus</i>
Βερμπάσκο το άβλαστο	<i>Verbascum acaule</i>
Βίδρα	<i>Lutra lutra</i>
Βιόλα η γραική	<i>Viola graeca</i>
Βιόλα η δελφινανθής	<i>Viola delphinantha</i>
Βόλανθος του Χελμού	<i>Bolanthus chelmicus</i>
Βουβόκυκνος	<i>Cygnus olor</i>
Βούρλα	<i>Juncus acutus, Juncus heldreichianus</i>
Βουτηχτάρι	<i>Podiceps sp.</i>
Βούτιμο	<i>Butomus umbellatus</i>
Βραχοκιρκινέζι	<i>Falco tinnunculus</i>
Βροχοπούλι	<i>Pluvialis apricaria</i>
Γαλατσίδα	<i>Euphorbia sp.</i>
Γάστρος	<i>Liza saliens</i>
Γκιώνης	<i>Otus scops</i>
Γκλομπουλάρια της Στύγας	<i>Globularia stygia</i>
Γκορτσιά	<i>Pyrus amygdaliformis</i>
Γλανίδι	<i>Silurus aristotelis</i>
Γλάρος	<i>Larus sp.</i>
Γλώσσα ή χωματίδα	<i>Solea solea</i>
Γοβιός ή χοβιός	<i>Gobio gobio</i>
Δακτυλόριζα η σαμπούκινη	<i>Dactylorhiza sambucina</i>
Δαλματοβάτραχος	<i>Rana dalmatina</i>
Δεκαοχτούρα	<i>Streptopelia decaocto</i>
Δενδροβάτραχος	<i>Hyla arborea</i>
Δενδρογέρακας	<i>Falco subbuteo</i>
Δεντρογαλιά	<i>Coluber gemonensis</i>
Δερματοχελώνα	<i>Dermochelys coriacea</i>
Διάνθος του Μερκούρη	<i>Dianthus mercurii</i>
Δρομίτσα	<i>Rutilus ylikiensis</i>
Δροσίνα	<i>Leuciscus "svallize"</i>
Ελάφι	<i>Cervus elaphus</i>

Ελληνικό όνομα

Επιστημονικό όνομα

Ελληνική χελώνα	<i>Testudo graeca</i>
Ερύγγιο το παράλιο	<i>Eryngium maritimum</i>
Εχινοφόρα η ακανθώδης	<i>Echinophora spinosa</i>
Ζαρκάδι	<i>Capreolus capreolus</i>
Ήμερη βελανιδιά	<i>Quercus macrolepis</i>
Ήμερο καλάμι	<i>Arundo donax</i>
Ήταυρος	<i>Botaurus stellaris</i>
Θαλασσαετός	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Θαλασσόκρινο ή κρινάκι της θάλασσας	<i>Pancreatium maritimum</i>
Θαλασσοσφυριχτής	<i>Charadrius alexandrinus</i>
Θαμνοβάτραχος	<i>Hyla arborea</i>
Θαμνόκεδρος ή θαμνόδεντρο ή θαμνοκυπάρισσο	<i>Juniperus phoenicea</i>
Ιτιά	<i>Salix alba</i>
Καλαμοκανάς	<i>Himantopus himantopus</i>
Καλαμόκιρκος	<i>Circus aeruginosus</i>
Καμπανούλα	<i>Fritillaria messanensis</i>
Καμπανούλα της Τοπάλη	<i>Campanula topaliana</i>
Καναλόφιδο	<i>Natrix tessellata</i>
Κάπαρη	<i>Capparis spinosa</i>
Καραγάτσι	<i>Ulmus minor</i>
Καρέτα	<i>Caretta caretta</i>
Καστανιά	<i>Castanea sativa</i>
Κενταύρια αιτωλική	<i>Centaurea aetolica</i>
Κενταύρια του Σπρούνερ	<i>Centaurea spruneri</i>
Κεφαλληνιακή ελάτη	<i>Abies cephalonica</i>
Κέφαλος	<i>Mugil cephalus</i>
Κέφαλος του γλυκού νερού ή Τυλινάρι	<i>Leuciscus cephalus</i>
Κινέρι	<i>Ammophila arenaria</i>
Κοιλοπέλτης	<i>Podarcis heloponnesiaca</i>
Κοκκινοσκέλης	<i>Tringa totanus</i>
Κοκκινοφτέρα	<i>Scardinius erythrophthalmus</i>
Κοράκι	<i>Corvus corax</i>
Κορμοράνος	<i>Phalacrocorax carbo</i>
Κορονίλλα	<i>Coronilla valentina</i>
Κοτσύφι	<i>Turdus merula</i>
Κουκουναριά	<i>Pinus pinea</i>
Κουμαριά	<i>Arbutus unedo</i>
Κουνάβι	<i>Martes foina</i>

φυτά & ζώα

Ελληνικό όνομα	Επιστημονικό όνομα
Κουτσομούρα	<i>Mullus barbatus</i>
Κουτσοουπιά	<i>Cercis siliquastrum</i>
Κρασπεδωτή χελώνα	<i>Testudo marginata</i>
Κραυγαετός	<i>Aquila pomarina</i>
Κρίταμο	<i>Crithmum sp.</i>
Κρυπτοτσικνιάς	<i>Ardeola ralloides</i>
Κυαθόφυλλο το κλωρόφυλλο	<i>Cyathophylla chlorifolia</i>
Κυκλάμινο το Πελοποννησιακό	<i>Cyclamen peloponnesiacum</i>
Κύπερη	<i>Cyperus sp.</i>
Κυπρίνος	<i>Cyprinus carpio</i>
Λαγός	<i>Lepus capensis</i>
Λαδανιά	<i>Cistus creticus</i>
Λαυκίνος	<i>Liza ramada</i>
Λαυράκι	<i>Dicentrarchus labrax</i>
Λεπτόραμφος γλάρος	<i>Larus genei</i>
Λευκονώτης	<i>Dendrocygus leucotos</i>
Λιγαριά	<i>Vitex agnus-castus</i>
Λιμώνιο	<i>Limonium brevipetiolatum</i>
Λιμώνιο το Ζακυνθινό	<i>Limonium zakynthium</i>
Λιοντάρι	<i>Felis leo persica</i>
Λονικέρα η ελληνική	<i>Lonicera hellenica</i>
Λουρογωβιός	<i>Economidichthys pygmaeus</i>
Λύκος	<i>Canis lupus</i>
Μαυρόπευκο	<i>Pinus nigra</i>
Μαύρος δρυοκολάπτης	<i>Dryocopus martius</i>
Μαχητής	<i>Philomachus pugnax</i>
Μεσογειακή φώκια	<i>Monachus monachus</i>
Μεσογειακή χελώνα	<i>Testudo hermanni</i>
Μηδική	<i>Medicago sp.</i>
Μουρμούρα	<i>Lithognathus mormyrus</i>
Μουστακογλάρονο	<i>Chlydonias hybridus</i>
Μπεκάτσα	<i>Scolopax rusticola</i>
Μπεκατσίνι	<i>Gallinago gallinago</i>
Μπερκιά	<i>Crataegus pycnoloba</i>
Μπουγαρίνι	<i>Jasminum sambak</i>
Μυξηγνάρι	<i>Liza aurata</i>
Μυρτιά	<i>Myrtus communis</i>
Μυτάκι	<i>Puntazzo puntazzo</i>

Ελληνικό όνομα

Επιστημονικό όνομα

Μύχος	<i>Puffinus yelkouan</i>
Νανοβουτηχτάρι	<i>Podiceps ruficollis</i>
Νανογλάρονο	<i>Sterna albifrons</i>
Νανογωβιός	<i>Economidichthys trichonis</i>
Νανόμπουφος	<i>Asio otus</i>
Νανοτριανταφυλλιά	<i>Rosa heckeliana</i>
Νανοτσικλιτάρα	<i>Dendrocygus minor</i>
Νανοτσικνιάς	<i>Ixobrychus minutus</i>
Νεραγκούλα	<i>Ranunculus sp.</i>
Νερόκοτα	<i>Gallinula chloropus</i>
Νεροκοτσίδα	<i>Chara sp.</i>
Νεροκότσυφας	<i>Cinclus cinclus</i>
Νερολαφίτης	<i>Elaphe quatuorlineata</i>
Νερόφραξος	<i>Fraxinus angustifolia-oxycarpa</i>
Νεροχελιδόνο	<i>Glareola pratincola</i>
Νούφαρο	<i>Nymphaea alba</i>
Νυφίτσα	<i>Mustela nivalis</i>
Νυχτερίδα	<i>Rhinolophus blasii</i>
Νυχτοκόρακας	<i>Nycticorax nycticorax</i>
Όρνιο	<i>Gyps fulvus</i>
Όρχις του Σπίτζελ	<i>Orchis spitzelii</i>
Οχιά	<i>Vipera ammodytes</i>
Παρνάσιος ο Απόλλων	<i>Parnassius apollo</i>
Πέστροφα	<i>Salmo macrostigma</i>
Πεταλούδα	<i>Carassius auratus</i>
Πετρίτης	<i>Falco peregrinus</i>
Πετροτριλίδα	<i>Burhinus oedicnemus</i>
Πευκέδανο της Αχαΐας	<i>Peucedanum achaicum</i>
Πηλοβάτης	<i>Pelobates syriacus</i>
Πικροδάφνη	<i>Nerium oleander</i>
Πλάτανος	<i>Platanus orientalis</i>
Πολύγαλα το υπομονανθές	<i>Polygala subuniflora</i>
Ποντικοβαρβακίνα	<i>Buteo buteo</i>
Πορφυροτσικνιάς	<i>Ardea purpurea</i>
Ποσειδωνία	<i>Posidonia ocaenica</i>
Ποταμογλάρονο	<i>Sterna hirundo</i>
Ποταμοχελώνα	<i>Mauremys caspica</i>
Πουρνάρι	<i>Quercus coccifera</i>
Πρασινοβάτραχος	<i>Rana ridibunda</i>
Πρασινοκέφαλη	<i>Anas platyrhynchos</i>

φυτά & ζώα

Ελληνικό όνομα	Επιστημονικό όνομα
Πρασινόφρυκος	<i>Bufo viridis</i>
Πρασινοκελώνα	<i>Chelonia mydas</i>
Πτιλόστεμο	<i>Ptilostemon gnaphaloides</i>
Ράμνος	<i>Rhamnus</i> sp.
Ρείκι	<i>Erica arborea</i>
Ρινοδέλφιο	<i>Tursiops truncatus</i>
Σαΐτα	<i>Coluber najadum</i>
Σαλαμάνδρα	<i>Salamandra salamandra</i>
Σαργός	<i>Diplodus sparus</i>
Σαρσέλα	<i>Anas querquedula</i>
Σέσελι των Αροαίων	<i>Seseli aroanicum</i>
Σιγλίουρος	<i>Numenius pheopus</i>
Σιληνή η συσπειρούμενη	<i>Silene conglomeratica</i>
Σκαντζόχοιρος	<i>Erinaceus concolor</i>
Σκλήθρο	<i>Alnus glutinosa</i>
Σπαθόχορτα	<i>Scirpus</i> sp.
Σπάρρος	<i>Diplodus annularis</i>
Σπάρτο	<i>Spartium junceum</i>
Στρειδοφάγος	<i>Haematopus ostralegus</i>
Σφηκιάρης	<i>Pernis apivorus</i>
Σχίνος	<i>Pistacia lentischus</i>
Σωλήνανθος ο στημονώδης	<i>Solenanthus stamineus</i>
Τελματοτρίωνας	<i>Triturus vulgaris</i>
Τεύκριο το αροάνιο	<i>Teucrium aroanicum</i>
Τουρλίδα	<i>Numenius arquata</i>
Τριωνοβελονίτσα	<i>Cobitis trichonica</i>
Τσάι του βουνού	<i>Sideritis clandestina</i>
Τσακάλι	<i>Canis aureus</i>
Τσαλαπετεινός	<i>Uryza epos</i>
Τσερούκλα	<i>Scardinius acarnanicus</i>
Τσικουδιά	<i>Pistacia terebinthus</i>
Τσιπούρα	<i>Sparus aurata</i>
Τσίφτης	<i>Milvus milvus</i>
Τσίχλα	<i>Turdus philomelos</i>
Υπερικό το επίμηκες	<i>Hypericum elongatum</i>
Φαλαρίδα	<i>Fulica atra</i>
Φιδαετός	<i>Circaetus gallicus</i>
Φιλλύκι	<i>Phillyrea latifolia</i>

Ελληνικό όνομα

Επιστημονικό όνομα

Φοινικόπτερο	<i>Phoenicopterus ruber</i>
Φράξος	<i>Fraxinus</i> sp.
Φρύνος	<i>Bufo bufo</i>
Φτελιά	<i>Ulmus</i> sp.
Φτέρη	<i>Pteridium aquilinum</i>
Χαλέπιος πεύκη	<i>Pinus halepensis</i>
Χαλκόκοτα	<i>Plegadis falcinellus</i>
Χαρουπιά	<i>Ceratonia siliqua</i>
Χέλι	<i>Anguila anguila</i>
Χελιδόνι	<i>Hirundo rustica</i>
Χνωδής δρυς	<i>Quercus pubescens</i>
Χουλιανομύτα	<i>Platalea leucorodia</i>
Χουκουριστής	<i>Strix aluco</i>
Χρυσαστός	<i>Aquila chrysaetos</i>
Ψάθα	<i>Typha latifolia</i>

**Υπουργείο Ανάπτυξης–Γενική Γραμματεία Τουρισμού–
Γραφείο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**

Σύμβουλοι Τεχνικής Υποστήριξης:

- ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ Α.Ε.
- Ε.Π.Ε.Μ. Α.Ε.
- ΕΞΑΝΤΑΣ Ε.Π.Ε. Σύμβουλοι Ανάπτυξης
- Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων–Υγροτόπων (Ε.Κ.Β.Υ.)
- Agropole Ε.Π.Ε.

Συντονισμός αξιολόγησης παραδοτέων:

Μαρία Κατσακιώρη, Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων–Υγροτόπων (Ε.Κ.Β.Υ.)

Συντονισμός και οργάνωση ύλης:

ΟΙΚΟΣ–Διαχείριση Φυσικού Περιβάλλοντος Ε.Π.Ε.

Συντονιστές: Ευάγγελος Παππάς και Ευανθία Αλεξανδροπούλου

Κείμενα:

Πάτρα, Όρος Χελμός, Ύδατα Στυγός, φαράγγι Βουραϊκού:

Γιώργος Σφήκας

Δάσος Στροφυλιάς και λιμνοθάλασσα Κοτυχίου, Λιμνοθάλασσες Μεσολογίου και Αιτωλικού, Αμβρακικός κόλπος:

Φώτης Περγαντής

Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου:

Κώστας Κατσελίδης

Φωτογραφίες και σκίτσα:

Πάτρα: Κώστας Παπακωνσταντίνου

Όρος Χελμός, Ύδατα Στυγός, φαράγγι Βουραϊκού: Γιώργος Σφήκας, Δημήτρης

Δημόπουλος, Νίκος Πέτρου, Ανδρέας Σμαραγδής

Δάσος Στροφυλιάς και λιμνοθάλασσα Κοτυχίου: Φώτης Περγαντής,

Νίκη Καρδακάρη, Νίκος Πέτρου, Οίκος Ε.Π.Ε.

Λιμνοθάλασσες Μεσολογίου και Αιτωλικού: Φώτης Περγαντής,

Ανδρέας Σμαραγδής, Νίκος Πέτρου

Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου: Κώστας Κατσελίδης,

Δημήτρης Δημόπουλος, Σύλλογος ΑΡΧΕΛΩΝ, Νίκος Πέτρου

Αμβρακικός κόλπος: Φώτης Περγαντής, Νίκος Πέτρου,

Σταμάτης Ζόγκαρης, Οίκος Ε.Π.Ε.

Επιστημονική επιμέλεια: Ευάγγελος Παππάς

Γλωσσική επιμέλεια: Ευανθία Αλεξανδροπούλου

Χάρτες: Ανάβαση

Συντονισμός Εκδοτικού Έργου: POSTSCRIPTUM Ε.Π.Ε.

Δημιουργικό–Σελιδοποίηση: Φωτεινή Καλαμαρά

Συντονισμός υλικού: Βαγγέλης Νικολάου, Ναταλί Λαλακάκη

Επεξεργασία φωτογραφιών: Παναγιώτης Καλαμαράς

Επιμέλεια Παραγωγής: PROJECT Α.Ε.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ - ΕΛΛΑΔΑ 2004"